

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philippi Melanchthonis Grammatica Latina

Melanchthon, Philipp

Wittebergae, 1621

Caput XX. De defectivis numero

[urn:nbn:de:bsz:31-112308](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-112308)

3. Δ III. Vocabula materialiter posita, & Peregrina, quæ terminationem Latinam³ non habent. *ut, τὸ Caesar, τῆς Caesar, τῶς Caesar, &c. Jacob, Joseph, Judith, Jerusalem, Cherubim.*
4. Sic Nomina Literarum, ⁴*ut, Be, Ce, De, Ef, Ka, Zeth, Alpha, Beta, Gamma, Delta, Cappa, My, Ny, Rho; Aleph, Beth, Gimel, Samech, Resch.*

CAPUT XX.

DE DEFECTIVIS

Numero.

† Quotuplicia sunt Defectiva?

Duplicia : Numero & Casibus.

† Quæ sunt Defectiva Numero?

De his partim certæ dantur Regulæ; partim speciali recensione monetur.

† De Regulis de Defectivis Numero?

SINGULARIA tantum sunt:

1. I. Nomina Propria¹ quarumcunque rerum. *ut, Julius, Lucretia, Roma, Albis, Ægyptus, Bucephalus, Lycisca, Orcus.*
- II. Ætatum. *ut, Infantia, Pueritia, Adolescentia, Juventus, Senectus, Senecta, Senium.*
2. III. Metallorum.² *ut, Aurum, Argentum, Electrum, Æs, Cuprum, Stannum, Ferrum, Chalybs, Plumbum, Orichalcum.*
- IV. Mineralium. *ut, Sulfur, Nitrum, Antimonium, Stribi vel Stibium, Minium &c. Sed Singulare integrum est quacunque significatione.*

V. Vis

V. Virtutum.³ ut, *Pietas, Fides, Spes, Charitas, Prudentia, Justitia, Fortitudo, Temperantia, Sobrietas, Castitas, Veracitas, Pax, Amicitia, Humilitas, Eloqventia, &c.* 3.

VI. Vitiolorum.⁴ ut, *Impietas, Incredulitas, Desperatio, Invidia, Stultitia, Injustitia, Audacia, Temeritas, Intemperantia, Ebrietas, Luxus, Luxuria, Mendacitas, Tyrannis, Ira, Superbia, Stupiditas, &c.* 4.

VII. Liquidorum,⁵ aliarumq; rerum, quæ vel ad mensuram, vel ad pensum pertinent: Nisi diversa genera vel species intelligantur. ut, *Cerevisia, Lora, Oleum, Lac, Serum, Nectar, Mel, Mulsum, Promulsis, Garum, Muria vel Muries, Acetum, Vappa, Butyrum, Resina, Tus, Pix, Cera, Gluten, &c. Vinum, Integrum* est utroqve Numero. 5.

VIII. Frumentorum,⁶ Leguminum, & Seminum. ut, *Far, Ador, Triticum, Hordeum, Avena, Siligo, Panicum, Milium, Ervum, Pisum, Vicia, Cicer, Oryza, Linum, Lens, Canabis, Lupinus, Anisum, Anethum, Cuminum, Papaver, Zizania, ioram,* Plurale tantum est. 6.

IX. Aromatum. ut, *Piper, Zinziber, Crocum, Saccharum, Cinnamomum.*

X. Herbarum.⁷ ut, *Cordum, Crocus, Ruta, Salvia, Hyssopus, Apium, Petroselinum, Fœnum.* Flores autem & Arborum fructus integrè declinantur. ut, *Viola, Lilium, Rosa; Pirum, Malum, Glans.* 7.

† PLURALIA⁸ tantum sunt: 8.

F 3 I.No

I. Nomina Ludorum & Festorum. ut, Olympia, Pythia, Nemea, Isthmia, Junonia, Theoxenia, Hyacinthia, Quingvatria, vel Quingvatrius, Bacchanalia, Lupercalia, Liberalia, Orgia, Mysteria, Saturnalia, Martinalia, Catharinalia, Epiphania, Natalitia, &c. Sic & Comititia. ⁹

9.

II. Tituli quorundam Librorum. ut, Biblia, Bucolica, Georgica, Halientica, Chronica.

10.

III. Numeralia Cardinalia & Distributiva. ¹⁰ ut, Duo, Tres, Quatuor, Quingve, Sex, &c. Singuli, Bivi, Terni, Quaterni, Deni, Centeni, Milleni, &c. Præter Unus, a, um, quod integrum est in utroque ¹¹ Numero.

11.

IV. Adjectiva quædam Neutra Substantivè usurpata. ut, Alta maris, Nostra, Vespera, Inania cæli, Nova, &c.

† Genam in specie sunt Defectiva Numero?

1.2.

† I. Masculina Singularia tantum:

Aër, ¹ Sol, ² Mundus, cum Vespere, Pontus, & Ether,

3. 4.

Sanguis, ³ Ras, ⁴ Muscus, cum Visco, Nemo, Pudorq;

5. 6.

Et Sopor, & Cestus, ⁵ Limus, Fimus, Hesperum⁶ abinde

7.

atq; alium reliquo conjunge Meridiem ⁷ a cervo.

□ NOTA. In his & sequentibus satius est usum consulere. Certo enim respectu, & pro re nata, interdum Singularia tantum dicta, etiam in Plurali usurpata inveniuntur: & contra, Pluralia tantum dicta, in Singulari.

Formi-

† II. Fœminina Singularia tantum:

Fama,¹ *Salus*, *Soboles*,² *Proles*, & *Gloria*,³ *Tellus*,^{1.2.3.}
Lux,⁴ *Cholera*, atque *Lues*, *Humus*, & *cum Pube*,^{4.}
Juventus,
Paupertas,⁵ *cum Profapia*,⁶ *Labes*,⁷ *Sitis*,⁸ 5.6.7.
Tatio,⁹ *item Requies*,⁹ *cum Indole*,¹⁰ *Tabe*, *Se-* 8.9.10.
nectus,
Adde Fames, *Bilis*,¹¹ *Fors*, *Pestis*,¹² *Plebs*,¹³ 11.12.13.
Strues,¹³

Et Rabies, *Sanis*, *Abus*,¹⁴ *Pituita*, *Supellex*.¹⁵ 14.15.

† III. Neutra Singularia tantum:

Ver, *Pelagus*,¹ *Senium*, *Sevum*, *Nibilum*,² 1.
Penum,³

Letum, *Iustitium*, *Fel*, *Cœnum*, *Vulgus*, & ² *Æ-* 2.
vum,

Fascinum, *itemq. Halec*,³ *Jubar*, & *Diluculum*,^{3.}
 & *Album*,

Adde Gelu, atque *Salum*, *Penus*,⁴ *inde Lutum*,^{4.}
 atque *Macellum*,

Sic Epar, *Viscum*, *Pus*,⁵ *Hilum*, *Ebur*, atque *BA-* 5.
ratrum,

Vervactum, *Fœnū*, *Sinum*, *Sic Manna*, *Solum*,⁶ 6.
Addito Cantandū, & *cuiusq. Gerundia Verbi*.

† IV. Masculina Pluralia tantum:

Liberi,¹ & *Annales*,² *Natales*,³ atque *Penates*,^{1.2.3.}
Cancelli, *Canti*, *Fasti*, *Superi*, *Inferi*, & *Artus*,

Manes,⁴ & *Lemures*, *cum Calitibus*,⁵ *Primores*,⁵ 4.5.6.
Et cum Furibus,⁷ *Gemini*, *Menses*,⁸ *Pro-* 7.8.
ceres,⁹ 9.

Inde Pagillares,¹⁰ *Fasces*,¹¹ *quibus addito Lu-* 10.11.
dos,¹² 12.

F 4

Inde

Fœmi-

13. 14. *Inde Fori*,¹³ atque *Loci*,¹⁴ *Triplices*, cum *Cas-*
sibus,¹⁵ *Antes*,
 15. *Posteri*, item *Loculi*, *Maiores* atque *Minores*,
 16. *Et Propria*,¹⁶ ut *Gabii*, *Locri*, *Veij*, atque
Philippi,
 17. *Et Ramnos*,¹⁷ *Luceres*, *Tatienses*, *Codig-*
cilli.

His addi possunt, *Lumbi*, *Animi*, & *Spi-*
ritus, pro *Superbia*: *Nummi*, pro *Pecunia*: *Pan-*
ni, pro *vili veste*; *Pisces*, pro *signo caelesti*: *Fines*,
 pro *terminis*: *Odores*, pro *odoramentis*, & *fi-*
milia.

† V. *Fœminina pluralia tantum*:

1. 2. 3. *Antia*, & *Ambages*,¹ *Sortes*,² *Argutia*,³ &
 4. *Alpes*,⁴
 5. *Divitia*, *Bigæ*,⁵ *Clitelle*, *Apina*, *Tricæg*,⁶
 6. 7. 8. *Copia*,⁶ & *Excubie*, *Grates*, *Diræg*,⁷ *Plagæg*,⁸
 9. 10. 11. *Crates*,⁹ *Insidiæg*,¹⁰ *Facetia*,¹⁰ *Opesg*,¹⁰ *Foresg*,¹¹
 12. 13. *Feria*,¹² & *Execquia*, *Fauces*,¹³ *Valvæg*,¹³ *Mi-*
næg,¹³
 14. 15. *Litera*,¹⁴ & *Illecebra*,¹⁵ *Lactes*, *Nugæ*, atque
Tenebra,
 16. *Exuvia*, *Scopeg*,¹⁶ *Manubie*,¹⁶ *Quisquiliæg*,
Nundina, & *Inducia*, *Nona*, *Idus*, atque *Ca-*
lenda.
Nuptia, & *Inferia*, *Cunæ*, *Therma*, atque *Se-*
cundæ,¹⁷
 17. *Vires*,¹⁸ *Suppetiæg*,¹⁸ *Vigilia*,¹⁹ *Primitiæg*,¹⁹
 18. 19. *Kelliqvæ*, *Phalera*,²⁰ *Partas*, *Præstigiæ*,²⁰ *Ha-*
 20. *benæ*,²¹
 21. *Tonsæ*, *Tonsillæg*,²¹ *Parietina*, atque *Salina*,
Scala,

<i>Scala</i> , ²² <i>Aedes</i> , ²³ <i>Decima</i> , <i>Induvia</i> , ²⁴ <i>Officia</i> , ²⁴ & <i>Antea</i> ,	22. 23. 24.
<i>Fortuna</i> , ²⁵ <i>Facultates</i> , ²⁵ <i>Minutia</i> , & <i>Ara</i> , ²⁵	25.
<i>Vindicta</i> , atque <i>Opere</i> , <i>Gerra</i> , <i>Prima</i> , ²⁶ & <i>Repetundarum</i> ,	26.
<i>Epiphora</i> , cum <i>Panticibus</i> , <i>Tumices</i> , ²⁷ <i>Nomina</i> , ²⁷	
<i>Thermopylae</i> , <i>Esquilia</i> , sic <i>Vergilia</i> , ²⁸ <i>Fala</i> , ²⁸	
Sic <i>Thebae</i> , <i>Patrae</i> , ²⁹ <i>Syracuse</i> , ²⁹ & <i>Athene</i> ,	
<i>Sardes</i> & <i>Tralles</i> , <i>Canna</i> , <i>Baia</i> , <i>Platea</i> , ³⁰	
<i>Gades</i> , ³¹ & similes, ²⁷ quarum pars maxima <i>Graia</i> .	27.

† VI. Neutra Pluralia tantum :

<i>Ilia</i> , cum <i>Rostris</i> , <i>Bellaria</i> , <i>Pascua</i> , ² & <i>Arma</i> ,	1. 2.]
<i>Extia</i> , <i>Parentalia</i> , ³ <i>Sponsalia</i> , <i>Munia</i> , <i>Iusta</i> ,	3.
<i>Mania</i> , cum <i>Flabris</i> , <i>Aetiva</i> , <i>Crepundia</i> , <i>Castra</i> , ⁴	4.
Et <i>Vinacea</i> , <i>Compita</i> , & <i>Incunabula</i> , ⁵ <i>Tempe</i> .	5.
<i>Cete</i> , <i>Lustra</i> , <i>Sata</i> , atque <i>Hyberna</i> , <i>Repotia</i> , <i>Tesqua</i> ,	
<i>Hinc Praecordia</i> , & <i>hinc Oblivia</i> , ⁶ & <i>Acta</i> , ⁷ <i>Stativa</i> ,	6. 7.
<i>Inde Cibaria</i> , tum <i>Parapherna</i> , <i>Pudenda</i> , <i>Vendenda</i> ,	
<i>Evangelia</i> , ⁸ <i>Congmenta</i> , & <i>Donaria</i> , <i>Tela</i> , ⁸	3. 8.
Sic <i>Palaria</i> , ⁹ Sic <i>Genitalia</i> , ¹⁰ Sic <i>Bona</i> , ⁹ <i>Transra</i> ,	9. 10.
Et <i>Multitia</i> , cum <i>Muliebribus</i> , & <i>Lamentis</i> ,	
<i>Inde Virilia</i> , <i>Naturalia</i> , ³ <i>Utensilia</i> adde,	3.
F 5	Hyber-

31. *Hybernalicia cum Franis, Prasegmina, Sertis,*
 12 *Sic Artaxata, sic Femina, ¹² Acroceraunia,*
Bactra,
Cum Propriis aliis, ut Gargara, Susa, Cythera,
Postremo Adversaria, & hinc Subsellia iun-
ge.

CAPUT XXI.

DE DEFECTIVIS
Casibus.

□ *Quæ sunt Defectiva Casibus?*

Defectiva Casibus sunt quadruplicia. Aut enim unicum tantum Casum in usu habent, & dicuntur *Monoptota*: aut duos, *Diptota*: aut Tres, *Triptota*: aut quatuor, *Tetraptota*. Quando verò in altero Numero sunt integra, aut vix uno & altero Casu excepto, in utroque; tunc Casus deficientes tantum indicantur: aut si in altero plures deficiunt, præter integrum Numerum, ut *Monoptota*, *Diptota* &c. censentur.

△ *De Monoptota?*

1. I. Nom. Sing. tantum, *Damnæ*, ¹ *Semis*.
2. II. Gen. Sing. tantum, *Dicis*, *ab antiquo*
Dex. ² *Adoris*, *q. ab Adus*.
- III. Dat. Sing. tantum, *Despicatui*, *Divi-*
sui, *Frustratui*, *Indutui*, *irrisus*, *Ludificatui*,
Ostentui.

IV. Accus.